

Vejmand

Af Lars Ahn Pedersen

Det hele gik galt på grund af spøgelseshistorierne.

Indtil da havde det været en vellykket dag for Møller. Han havde overlevet peptalken fra chefen og Power Point-præsentationen af den nye virksomhedsstrategi, og nu sad han sammen med kollegerne foran pejsen med kaffen og cognacen, mens de kom sig over den forrygende tre-retters menu og den fabelagtige rødvin. Og så var det, at én af dem foreslog, at de skulle fortælle spøgelseshistorier.

Møller vidste instinktivt, at det var en dårlig idé. *Hvad er vi? 12 år og på lejrskole?* Men da ingen protesterede, undlod han at sige noget. Han fik mere ret, end han kunne have ønsket sig. Et manglende flair for det dramatiske og en værdsættelse af det fantastiske, som deres daglige virke ikke fordrede, lagde snart en dæmper på stemningen.

Det blev ikke til meget andet end et par tamme variationer af "nogen-jeg-kender-så-engang-et-spøgelse" og "...og da jeg vendte mig om igen, var drengen væk. Han kunne umuligt være nået rundt om hjørnet på den korte tid, så han må have været et genfærd. Der er ingen anden forklaring...", og Møller var begyndt at overveje at sige tak for i aften, da en af marketingsfolkene fortalte om de tre vejarbejdere.

"Jeg ved ikke, om det kan betegnes som en spøgelseshistorie, men det er noget, som jeg oplevede for 20-25 år siden," indledte manden, hvis navn Møller forgæves forsøgte at komme på, selv om de jævnligt nikkede til hinanden på gangene.

"Det var sent om natten, jeg var på vej hjem fra et salgsmøde i Tyskland, og jeg indrømmer, at jeg tog den med speederen i bund på Autobahnen. Lige nord for Hamborg kom jeg til et vejarbejde, og det var dér, at jeg så dem. Tre skikkelser, der lå livløse ude i vejsiden. Det skete så hurtigt, at jeg knapt nok nåede at registrere, hvad det var, jeg havde set, og da det gik op for mig, havde jeg allerede passeret dem for længst", sagde marketingsfyren.

Damgaard, hans navn var Damgaard, slog det pludselig Møller.

"Var de døde?" spurgte en af de andre i selskabet.

Damgaard trak på skuldrene. "Jeg ved det ikke. Det var nat, og jeg kørte så hurtigt forbi, at jeg måske højst så dem i skæret fra mine lygter i under et sekund. Jeg ved blot, at jeg så tre skikkelser ligge på jorden, og jeg så de orange veste, de havde på, men det var alt".

Damgaard tømte sit cognacglas og rystede på hovedet.

"Det er første gang, jeg har omtalt det her for nogen. Det er over 20 år siden, og jeg ser dem stadig for mig, hver gang jeg er ude at køre i mørke. Til at begynde med prøvede jeg at fortælle mig selv, at jeg blot havde set nogle dukker. I ved, nogle mannequiner, som myndighederne havde lagt ud for at få folk til at sænke farten. Men som årene er gået, bliver jeg mere og mere overbevist om, at det var mennesker, jeg så den nat".

Ingen sagde noget. Damgaard virkede til at være færdig med sin historie, og Møller brød desperat sin hjerne efter noget at sige - bare et eller andet, der kunne give ham en undskyldning for at tage hjem.

"På den anden side", sagde Damgaard. "Det kunne selvfølgelig også bare have været tre gutter, som tog sig en lur. Offentligt ansatte, I ved..."

Han sagde det med et skævt grin - en grimasse, snarere, tænkte Møller - og alle lo. Ikke hjerteligt, mere i gråzonen mellem nervøst og beklemmt, men det fik stemningen til at lette, og efter yderligere et par vittige bemærkninger på de offentlige ansattes vegne besluttede alle, at det var på tide at hæve mødet

og gå hver til sit.

Damgaards historie rumsterede stadig i Møllers hovede, da han satte sig ind i bilen. Han havde lyttet til den med en blanding af fascination og ubehag og havde det ene øjeblik følt sig fristet til at give sit besyv med, mens han det næste var sekunder fra at bede manden om at holde kæft.

Ikke på grund af fortællingens kvaliteter - Damgaard havde fortalt den effektivt nok, men han havde ingen grund til at forlade marketingsbranchen til fordel for en karriere som højtbetalt storyteller - men mere fordi den fremkaldte ubehagelige minder om dengang, Møllers liv kørte galt på en øde landevej. Så Møller tog en dyb indånding, inden han drejede nøglen i tændingen, mens han bandede over, at ledelsen endnu engang havde henlagt et af sine strategimøder på et kursussted i landlig idyl. I dagslys var den slags steder massage for sjælen, men efter mørkets frembrud blev de forvandlet til en rendyrket stressfaktor.

For at komme dertil - og ikke mindst derfra - var det nødvendigt at navigere bilen ad en række små og snørklede veje, hvor det lige præcist var muligt for to køretøjer af normal størrelse at passere hinanden, inden man kom ud til hovedvejen.

Møller hadede at køre på den slags veje, som han mistænkte for at være levn fra den tid, hvor hestevogne var det foretrukne transportmiddel, og som nu blot var blevet camoufleret med et lag asfalt, så ingen kunne se hjulsporene.

Efter at have hørt Damgaards historie havde Møller intet andet ønske end at komme hjem til sin familie så hurtigt som muligt, men det forhindrede de små veje med deres talrige sving. Møller forsøgte at sætte det lange lys på, men netop denne aften virkede det som om, at natten sugede al lys til sig, så bilens lygter kun oplyste vejen små 50 meter frem.

Det levnede alt for lidt tid til at reagere, hvis vejen pludselig slog et uventet sving, eller hvis noget løb ud foran bilen, eller nogen...

Møller så aldrig vejarbejderen den nat for syv-otte år siden. Han havde kørt hurtigere end tilladt, men hvem gjorde ikke det på de lange, lige landeveje og så på den tid af døgnet? Men pludselig var vejarbejdet dér. Bagefter prøvede han at fortælle sig selv, at afmærkningen og sikkerhedsforholdene havde været under al kritik. At de havde forhindret ham i at reagere i tide. Han havde set arbejdsteltet, snorene, de blinkende lys og keglerne, men ikke før det var for sent. Han ramte den første kegle med 130 km/t og nåede at tage yderligere et par stykker med, før han fik styret bilen over i den anden side. BUMP! BUMP! BUMP! sagde det, da keglerne strejfede kofangeren og fløj ud til siderne. Det var det tredje "bump", der fik det til at løbe koldt ned ad ryggen på ham. Det føltes anderledes end de to første. Ikke så meget lydæssigt, men mere fordi det virkede som om, bilen kolliderede med noget, der havde en større massefylde end en hul kegle af plastik.

Nærmest per refleks kiggede han op i bakspejlet, men vejarbejdet var næsten allerede opslugt af nattemørket, og det eneste han nåede at se var en flig af noget orange på vejen.

Sikkert bare en af keglerne, tænkte han, eller noget løsrevet plastik. Og undlod at stille sig selv det opfølgende spørgsmål: *løsrevet fra hvad?*

Det var med en vis bæven, at Møller åbnede næste dags aviser på arbejdet. Han fandt ingenting. Ingen artikler om påkørte vejarbejdere. Ikke så meget som en note. *Gudskelov*, tænkte han. Der var alligevel ingen skade sket. Blot en bule i bilen, som næsten ikke var til at se, fordi kofangeren havde taget fra. Han havde sikkert blot ramt et skilt eller en af keglerne.

Møller parkerede hændelsen på et sidespor i sin hukommelse, hvor den befandt sig i fred og fordragelighed i et par år, indtil han igen skulle til et møde på samme egn. Denne gang kørte han ikke

alene, men havde en kollega med sig i bilen.

"Det var her, det skete - det med vejarbejderen", sagde kollegaen, da de var på vej hjem.

Møller stivnede bag rattet.

"Hvilket?" sagde han og begyndte at mærke en prikkende fornemmelse i nakken.

"Kan du ikke huske det? Ham, der døde efter at være blevet kørt over af flere biler og først blev opdaget, da det var ved at blive lyst".

"Virkelig?" sagde Møller.

"Ja, for fanden. Politiet opgav at finde ud af, hvor mange biler, der nåede at ramme ham, eller hvilken en af dem der havde slået ham ihjel. Det mærkelige var, at han hed Jens. Du ved, lige som i Jens Vejmand. Er du sikker på, at du ikke husker det? Det blev blæst ud i alle medierne."

"Nej, der er ikke lige noget, der ringer", sagde Møller, selv om det lige nu gjorde det for fuld tryk i hans ører, mens hans nakke efterhånden følte som om, nogen brugte den som nålepude.

Kollegaen rystede på hovedet. "Jeg kom forbi for halvandet år siden, og der lå der stadig friske blomster i vejkanten. En af aviserne bragte en reportage fra begravelsen. Jeg husker stadig overskriften: DE BAR HAM OVER HEDEN. Den var på en gang fantastisk rammende og fantastisk smagløs".

"Typisk journalister", sagde Møller.

Han formåede aldrig at finde de omtalte artikler om ulykken, men hvis sandheden skal frem, ledte han heller ikke særlig grundigt efter dem. Med tiden fik han overbevist sig selv om, at denne episode ligeledes skulle placeres i arkivet for mindre mindeværdige begivenheder. Hvem sagde, at hans kollega - som ikke længere var i firmaet, og hvis navn Møller i øvrigt havde glemt - overhovedet havde husket rigtigt? Som årene gik, holdt han helt op med at tænke på det. Han havde ingen problemer med at køre i mørke, og den prikkende fornemmelse i nakken forsvandt, efter at han havde været til kiropraktor.

Kun når han passerede et vejarbejde, fornemmede han et element af uro, især når det var kombineret med store plakater med billeder af børn, hvorpå der stod PAS GODT PÅ MIN FAR. Ligeledes blev han ubehageligt til mode, når han så blomster ligge i vejkanten, men hvem gjorde ikke det?

Og sådan kunne det være blevet ved, hvis ikke han var taget med til det møde, og nogen havde foreslået, at de fortalte spøgelseshistorier...

Da Møller havde kørt i tre kvarter uden at støde på hovedvejen, måtte han erkende, at han muligvis var faret vild - hvor utroligt det end lød. For nok var vejene smalle og fyldt med sving, men der var kun få tilstødende veje, så det plejede at være en ret enkel affære at nå frem. Derfor åndede han lettet op, da han kom til en lidt større vej, som stadig ikke var en hovedvej, men i det mindste var lidt bredere, mere lige og med bedre asfalt end den, han hidtil havde kørt på.

Han spejdede forgæves efter et skilt, der kunne fortælle ham, hvor han var kommet ud, og besluttede sig for at dreje til højre. Møller brystede sig med, at han var i besiddelse af et indre kompas, der gjorde ham i stand til at finde vej, selv når han var kørt forkert. Han havde godt nok et kort liggende i handskerummet, men en kombination af den form for stolthed og stædighed, som ser ud til at ramme alle mandlige bilister, afholdt ham fra at benytte det, før det var absolut påkrævet. Det var de samme egenskaber, der var årsag til, at han ikke havde anskaffet sig en GPS.

"Hvad skal jeg med en GPS? Jeg har jo allerede én, og den er ganske gratis", plejede han at sige til vennerne og pege på sit eget hovede, når de kom ind på emnet.

"Ja, men det er bare synd, at du har glemt at få opdateret softwaren, gamle dreng", lød det ligeså sædvanlige svar til stor morskab for hele selskabet.

I denne stund måtte Møller med en vis bitterhed erkende, at hans venner nok havde ret, for jo mere han kørte ud ad vejen, jo mere fik han fornemmelsen af, at han fjernede sig fra sit mål. Hvad værre var, der

blev længere og længere mellem husene, og pludselig gik det op for Møller, at han ikke havde set en bygning i flere minutter. Godt nok var han langt ude på landet, men ikke så langt, og så store afstande var der heller ikke mellem byerne på egnen.

Møller besluttede sig for at erkende nederlaget. Han begyndte at lede efter et sted, hvor han kunne holde ind til siden, så han kunne hive det forbandede kort frem fra handskerummet og måske få en idé om, hvor han var havnet henne. Han havde stadig ikke set et eneste skilt på strækningen, men han følte, at han var ved at løbe tør for muligheder.

Da var det, at en anden ting gik op for Møller: der var ingen steder, han kunne holde ind. Det virkede som om, han var omgivet af dybe grøfter til begge sider, så hvis han skulle standse bilen, ville han komme til at holde på vejbanen. Et af Møllers største skrækscenarier var, at hans bil en dag skulle gå i stå på en motorvej, så han ville blive tvunget til at stige ud, mens de andre bilister kom blæsende forbi med over 110 km/t. Alene tanken om lufttrykkene fra de store lastvognstog fik det til at krympe inden i ham, og nu sad han her.

Til helvede med det. Møller tog en hurtig beslutning. Han standsede bilen og fandt kortet i handskerummet. Han tændte for loftslampen. Der skete intet. Møller prøvede et par gange til, før han affandt sig med, at pæren sikkert var sprunget.

Fire år uden problemer og så lige i aften... Han prøvede at læse kortet i skæret fra instrumentbrættet, men det var lige så håbløst som forventet. Han kiggede op. Natten virkede om muligt endnu mere sort end hidtil, men lyset fra forlygterne formåede stadig at oplyse en lille bid af vejen.

Møller steg ud af bilen. Det var begyndt at blæse op, og vinden føltes som om, den havde kuldegrader i sig. Han skutede sig foran lygterne og prøvede at finde en vinkel, hvor han ikke skyggede for sig selv, og hvor lyset ikke blev så skarpt, at det fjernede alle detaljer fra kortet. Det eneste, han fandt ud af, var, at han ikke havde nogen som helst anelse om, hvor han befandt sig.

Inden Møller vendte tilbage til bilen, gik han ud til vejkanterne for at se, om han kunne få øje på nogle kendetegn. Men han kunne stadig ikke ryste den ubehagelige fornemmelse af sig, at han stod og stirrede ud i det sorte ingenting. At hvis han tog endnu et skridt, ville han ikke træde ned i en græsbeklædt grøft eller ud på en mark, men i stedet ville falde ned i et hul så dybt, at det ville give ham rigeligt med tid til at tænke over, hvad der ventede ham i bunden. Han følte ingen trang til at afprøve sin fornemmelse.

Tilbage i bilens varme tog han afsked med endnu en rest stolthed og fandt sin mobiltelefon frem. Han overvejede, hvem han skulle ringe til og besluttede, at han lige så godt kunne tage den totale ydmygelse. Han tastede 112, og der skete... ingenting. Ikke engang en ringetone. Han stirrede vantro på displayet. Batteriet var ladet op, men grafikken med modtageforholdene var helt i bund.

Bonderøve! Vi er i det 21. århundrede. Hvordan fanden-

Først troede Møller, at det var noget, han havde bildt sig ind. Men da det gentog sig, blev han mere og mere sikker i sin sag. Et eller andet sted længere fremme var der bogstaveligt lys i mørket. Et blinkende ét af slagsen. Om det var på selve vejen, var svært at sige, men i det mindste havde han nu noget at køre efter.

Møller startede bilen, og til sin store lettelse konstaterede han, at motoren i hvert fald ikke havde allieret sig med loftslampen og mobiltelefonen.

Det var et vejarbejde. Jo tættere på han kom, jo tydeligere kunne Møller se det.

Det blinkende lys tog langsomt form og blev til en stor, lysende pil, der ivrigt gjorde ham opmærksom på, at han hellere måtte flytte bilen over i den anden side.

Og selv hvis han skulle overse den information, var der masser af andre lys og skilte til at signalere, at

her blev udført manuelt arbejde af stor betydning for trafikken.

Det var ikke et vejarbejde af lille format - slet ikke som det i Damgaards historie, eller det han selv havde passeret på vejen den nat efter mødet i Holstebro.

Nej, det var en kæmpe operation, der strakte sig, så langt øjet rakte, eller rettere så langt som lygterne på Møllers bil kunne lyse ud i natten. Der var nærmest noget perverst ved at se et vejarbejde af de proportioner på så smal en vej. Ikke mindst når det lagde beslag på hele den ene vejbane.

Han fik den groteske tanke, at Vejdirektoratet i bedste gammelkommunistisk militærparade-stil havde besluttet sig for at slæbe hele sit arsenal af vejarbejde-remedier frem. Han så flere skilte, som var så venlige at gøre ham opmærksom på hans hastighed, der lå et pænt stykke over det tilladte. Alle lod dog tvivlen komme ham til gode og viste fem km/t under det, han kørte ifølge sit eget speedometer.

Inden Møller kom videre i sin tankerække, nåede han frem til et lille lyssignal, der viste rødt. Der var stadig ikke en modtrafikanter at se i miles omkreds, og alligevel var han tvunget til at stoppe, hvilket blot forstærkede fornemmelsen af, at en i forvejen bizar aften var på vej til at blive endnu mere bizar.

Umiddelbart troede Møller, at der heller ikke var nogle vejarbejdere til stede, men pludselig anede han en bevægelse i den yderste udkant af skæret fra bilens lygter. Knap havde han nået at fordøje indtrykket, før det forvandlede sig til de umiskendelige konturer af et menneske.

Gudskelov! Endelig én som kan fortælle, hvor jeg befinder mig.

Møller gjorde klar til at rulle vinduet ned. For hver skridt skikkelsen tog hen imod bilen, afslørede der sig en ny detalje.

Han så de skinnende reflekser, han så den orange arbejdsvest, han så vejarbejderens hjelm, han så hans rolige gang, han så hans ansigt...

Det var som at stirre ind i en blank, hudfarvet maske. Ingen øjne. Ingen mund. Blot konturerne af en næse. Vejarbejderen var få meter fra bilen, da Møller trådte speederen i bund. Han kørte direkte ind i manden, hvis det da kunne betegnes som en mand. Der lød en stump lyd, da kroppen ramte bilens front og blev slynget hen ad vejen. Møller lettede foden fra gaspedalen af bar befippelse, og bilen gik i stå med et ryk.

Nej, nej, nej, ikke nu igen...

Til Møllers ære skal det siges, at han faktisk overvejede at stige ud af bilen og se til vejarbejderen på trods af, hvad han lige havde oplevet.

Det må være lysene, tænkte han. Selvfølgelig havde han et ansigt. Hvorfor skulle han-

Og så var det, at vejarbejderen rejste sig op.

Møller famlede febrilsk efter nøglen i tændingen og fik startet motoren igen. Han satte bilen i første gear og trådte koblingen ned. På den tid, det tog, havde vejarbejderen nået at tilbagelægge halvdelen af distancen mellem bilen og det sted, han var landet. Møller kiggede op og så direkte på manden. Der var ikke længere nogen tvivl i hans sind. Det var ikke et synsbedrag på grund af lysskæret fra forlygterne. Han gav den fuld gas og prøvede at ignorere lyden fra sammenstødet. Vejarbejderen blev igen kastet flere meter hen ad vejen, men denne gang nåede han ikke at rejse sig op, for Møller fortsatte sin kørsel og tromlede hen over manden.

En rund genstand hoppede rundt i lyskeglerne foran ham. Det var først, da han havde passeret den, at det gik op for ham, at det var en sikkerhedshjelm, han havde set. Han undlod at tænke på, om der havde været noget inde i hjelmen.

Adrenalinene pumpede rundt i Møllers krop og formåede for en stund at få ham til at glemme, at den prikkende fornemmelse i nakken var vendt tilbage. Han følte sig på én gang lamslået og sært opløftet og begyndte så småt at forstå, hvorfor hans søn var så vild med det skrækkelige computerspil, hvor

man nærmest blev belønnet for at køre folk ned.

Det mest foruroligende var dog, at vejarbejdet ikke så ud til at få nogen ende. Han anslog selv, at han havde nået at køre et par kilometer siden mødet med vejarbejderen, men den ene vejbane var stadig afspærret, og intet tydede på, at det ville ændre sig forude.

Derfor vidste han ikke, om han skulle le eller græde, da han pludselig øjnede et nyt lyssignal. Det lyste rødt i en sådan grad, at det virkede som om, det havde gjort det til sin personlige mission at få ham til at stoppe, men Møller havde efterhånden mistet lysten til at overholde flere færdselsregler denne aften.

Især ikke da der viste sig ikke én, men to vejarbejdere forude. Han prøvede forgæves at se deres ansigter, skønt han ikke var sikker på, at han ønskede at kende svaret. Han fortsatte med uændret fart hen mod de to skikkelser, der heller ikke virkede specielt påvirket af synet af en bil med direkte kurs mod dem. I stedet nøjedes de at vinke med armene hen over deres hoveder med langsomme, slow motion-agtige bevægelser, mens de ufortrødent bevægede sig hen mod ham.

Møller lukkede øjnene, da han bragede ind i dem, og det havde den forbløffende effekt, at det for en stund også fjernede alle lyde omkring ham. Da han åbnede øjnene igen, var der en stor revne i forruden, og han kunne ane et aftryk på motorhelmen.

Han kiggede op i bakspejlet, men mørket havde allerede opslugt de to vejarbejdere, eller hvad de nu var. Han havde næppe fjernet blikket mere end et halvt sekund fra vejen, men da han atter kiggede ud ad forruden, stod der pludselig endnu en vejarbejder foran ham.

Denne gang gik det så hurtigt, at Møller knapt nåede at registrere ham, før han var væk igen, men lydene efterlod ingen tvivl om mandens skæbne.

Det var fire! Jeg har overgået Damgaards historie! Møller kunne mærke en vanvittig latter trænge sig på. Den sad og trykkede på hans bryst, mens den prøvede at sno sig op gennem hans hals. Hans sanseapparat kørte på overkapacitet. Ud fra hans mund kom lyde, han aldrig havde hørt før. Hans syn begyndte at blive taget af tårer. Hans nakke smertede, som om nogen havde flået huden af og gnedet tigerbalsam i kødet.

STOP! Han hamrede bremsepedalen i bund og havde nær knaldet panden ind i forruden, hvis ikke sikkerhedsselen havde udfyldt sin funktion. Bilen lød sig om, at den ikke brød sig om den hårdhændede behandling, men Møller var for længst ude over det punkt, hvor han bekymrede sig om mekanikerregninger og bilforsikrings-point.

Han sad længe og stirrede tomt ud i luften, da han begyndte at registrere bevægelser længere fremme. Det første, han så, var de første selvlysende reflekser. Dernæst så han de orange veste. Han prøvede at tælle sig frem til, hvor mange der var, men de bevægede sig for meget frem og tilbage og ud og ind ad mørket til, at det kunne lade sig gøre. Et par af dem var i færd med at gå i hans retning, og snart efter fulgte yderligere to-tre stykker trop. De vinkede alle med armene over deres hoveder.

Møllers umiddelbare reaktion var at sætte bilen i bakgear, men der var ikke plads til at vende, og han tvivlede på, at han ville være i stand til at sætte ny verdensrekord i baglæns kørsel. I stedet satte han gearet i første og begyndte at gasse op.

Han fik et billede af sig selv som en omringet gangster i en gammel sort/hvid film, da han slap koblingen og satte kurs mod flokken. Jo nærmere han kom, jo tydeligere kunne han se dem. De stod på rad og række på vejen, en uendelig linie af orange veste. Der var næppe mere end et par meter mellem dem.

BUMP! sagde det, da han ramte den første. **BUMP! BUMP!** da han nåede til de næste i rækken. **BUMP! BUMP! BUMP! BUMP! BUMP! BUMP!**

Efter et stykke tid følte de næsten som kegler.

Dette værk er licenseret under en Creative Commons Navngivelse-Ikke-kommerciel-Ingen
bearbejdelser 2.5 Danmark Licens.